

Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди

*До 220 - ої річниці з дня заснування
університету*

ВІСНИК
СКОВОРОДИНІВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ МОЛОДИХ
УЧЕНИХ

Збірник наукових праць

Харків – 2024

ІВАЩЕНКО ТЕТЯНА

МЕМИ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ ВІЗУАЛЬНИЙ ЗАСІБ У СУЧАСНОМУ
ОСВІТНЬО-ВИХОВНОМУ ПРОСТОРИ..... 58

КОПТЄВА ТЕТЯНА

МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ДОСЛІДЖЕННЯ ДВОЯРУСНОСТІ
АНТРОПОГЕННИХ ЛАНДШАФТІВ 64

КОРОЛЬ ДМИТРО

ЗМІСТ ПОНЯТТЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ЗБРОЙНИХ СИЛ
УКРАЇНИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ РОЗВІДКИ 70

КОСТЕНКО ОЛЕНА

ВИКОРИСТАННЯ MIXED METHODS DESIGN У СУЧАСНИХ ІСТОРИКО-
ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ 75

МАЙСТРЮК ІРИНА

ЗАСОБИ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ САМООСВІТИ ШКОЛЯРІ 79

ОСИНСЬКИЙ МИКОЛА

ДАШБОРД ЯК ІНСТРУМЕНТАРІЙ ПРЕЗЕНТАЦІЇ БІОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ..... 88

ПАНАСЕНКО ЮЛІЯ

АРТ-ПЕДАГОГІКА ЯК КАТЕГОРІЯ В ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІЙ
ЛІТЕРАТУРІ 96

ПІКУС ДМИТРО, БОНДАРЕНКО АНАТОЛІЙ

СТИМУЛЮВАННЯ ІНТЕРЕСУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО НАВЧАЛЬНО-
ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ РОЗВІДНИКІВ..... 102

ПОХИЛЬЧЕНКО КРИСТІНА, ЯРИС ОЛЕНА

ГРАВІЙНІ КАР'ЄРИ ЯК НОВІ ВОДНО-БОЛОТНІ ОСЕЛИЩА ПТАХІВ (НА
ПРИКЛАДІ ШТУЧНОГО ОЗЕРА МАКС-АЙТ-ЗЕ В М. ШТУТГАРТ,
НІМЕЧЧИНА)..... 108

2020. С. 266–276. URL : <https://pedscience.sspu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/26.pdf>

6. Масол Л. М. Формування базових компетентностей учнів загальноосвітньої школи у системі інтегративної мистецької освіти: Посібник для вчителя. Київ: Педагогічна думка. 2010. С. 245.

7. Пріма Р. Артпедагогіка як наукове поняття: аспекти сутнісної характеристики. Вісник Черкаського університету. 2016. Серія: Педагогічні науки. Вип. № 1. С. 6–10.

8. Тлумачний словник. Отримано з <https://studopedia.com.ua/slovnik.php>

9. Хмелевська І. О. Методика формування інтегральної компетентності майбутніх викладачів музичного мистецтва та хореографії: (Дис. ...канд. пед. наук), Суми, 2021.

10. Щолокова О. П., Нагорна О. В. Синергетична детермінанта фахової підготовки вчителя музичного мистецтва. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2019. Сер. 14: Теорія і методика мистецької освіти, № 27. С. 3-9.

СТИМУЛЮВАННЯ ІНТЕРЕСУ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ДО НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ РОЗВІДНИКІВ

Дмитро ШКУС

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Анатолій БОНДАРЕНКО

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

У статті з'ясовано сутність поняття стимулювання інтересу здобувачів освіти до навчально-пізнавальної діяльності, визначено його роль та значення у

контексті навчання майбутніх розвідників: постійний інтерес до розвитку професійних навичок та вмінь, формування здатності зберігати високий рівень впевненості у собі, розвиток творчості та ініціативності та ін. Основні форми і методи стимулювання: похвала, визнання, заохочення до конкуренції, постановка чітких і досяжних цілей, використання інтерактивних методів.

Ключові слова: стимулювання, навчально-пізнавальна діяльність, форми і моди стимулювання, готовність, майбутні розвідники.

The article clarifies the essence of the concept of stimulating students' interest in educational and cognitive activities, defines its role and importance in the context of training future intelligence officers: constant interest in the development of professional skills and abilities, formation of the ability to maintain a high level of self-confidence, development of creativity and initiative, etc. The main forms and methods of incentives are: praise and recognition, encouragement of healthy competition, setting clear and achievable goals, use of interactive methods, etc.

Keywords: stimulation, initial cognitive activity, forms and modes of stimulation, readiness, future scouts.

Стимулювання здобувачів освіти відіграє ключову роль у процесі підготовки майбутніх розвідників, зокрема і офіцерів, які призовані за мобілізацією [1, с. 9]. Ефективне стимулювання визначає ступінь зацікавленості та готовності здобувачів до вивчення нових знань, оволодіння навичками та вміннями, необхідними для виконання професійних завдань у складних умовах бойових дій.

Зазначимо, що стимулювання здобувачів освіти є ключовим елементом ефективної підготовки майбутніх розвідників, зокрема і офіцерів призованих за мобілізацією. У статті ми проаналізуємо зміст поняття стимулювання та його роль у контексті навчання майбутніх розвідників, формуванні професійних навичок та вмінь, вивчимо форми і методи стимулювання здобувачів освіти. Крім того, ми розглянемо методи підвищення ефективності системи стимулювання здобувачів. Таким чином у статті буде досліджено важливість

стимулювання у процесі навчання та підготовки майбутніх розвідників, а також розглядаються фактори, що впливають на стимулювання здобувачів. Результати дослідження можуть бути корисні для підвищення ефективності навчання розвідників та покращення їхньої професійної підготовки.

Розглянемо зміст поняття стимулювання, яке може бути визначено як певна внутрішня сила, що підтримує і направляє поведінку людини для досягнення цілей або задоволення потреб. У контексті навчання та підготовки розвідників, стимулювання відіграє важливу роль у підтримці їхнього готовності до активної навчально-пізнавальної діяльності, досягнення запланованих результатів навчання та підвищенні рівня ефективності освітнього процесу [2; 4].

Зважаючи на зазначене вище, поняття стимулювання інтересу здобувачів освіти до навчально-пізнавальної діяльності можна означити як процес застосування різноманітних стратегій та методів з метою активізації і підвищення зацікавленості та мотивації здобувачів освіти до вивчення навчального матеріалу та активної участі у освітньому процесі. Стимулювання інтересу здобувачів освіти до навчально-пізнавальної діяльності передбачає створення сприятливого освітнього середовища, використання цікавих та інтерактивних методів навчання, підтримку та підбадьорення досягнень, постановку конкретних цілей та розвиток навичок самодисципліни [4]. Основна мета полягає у тому, щоб здобувачі освіти були більш зацікавлені та вмотивовані до активної участі в навчальному процесі, що сприяє покращенню їхнього навчального успіху та особистісному розвитку [3]. Розглянемо більш докладно роль і значення, форми і методи стимулювання майбутніх розвідників.

Зазначимо, що стимулювання здобувачів впливає на їхню готовність до вивчення нових матеріалів, розвитку навичок та вмінь, а також на здатність до самостійної роботи і вирішення складних завдань. У контексті досліджуваної проблеми варто зазначити, що коли розвідник відчуває внутрішній стимул до досягнення успіху у своїй професії, він стає більш впевненим у собі та зосередженим на досягненні поставленої мети чи виконанні завдання.

Важливість стимулювання у процесі навчання та підготовки розвідників полягає в тому, що воно допомагає їм подолати труднощі, зберегти високий рівень зацікавленості та енергії під час навчання, а також стимулює до самовдосконалення і постійного розвитку. Вмотивований розвідник більш схильний до активної участі у процесі навчання, виконання завдань і досягнення високих результатів у своїй професійній діяльності. Таким чином, стимулювання є основою для успішної підготовки майбутніх розвідників і досягнення запланованих результатів навчання, формування загальних і спеціальних компетентностей.

Проведене науково-педагогічне дослідження дозволило визначити роль та значення стимулювання у контексті навчання майбутніх розвідників для їх ефективної професійної підготовки, а саме:

- умотивовані здобувачі освіти мають постійний інтерес до розвитку своїх професійних навичок та вмінь, шукають можливості для самовдосконалення, вивчення нових технік та методів розвідування, що дозволяє їм досягати заплановані результати навчання;
- ефективне стимулювання майбутніх розвідників до подолання труднощів та досягнення поставлених цілей є запорукою формування у них здатності зберігати високий рівень енергії та впевненості у собі у складних умовах розвідувальної діяльності, стресових ситуаціях;
- стимулювання здобувачів освіти до ефективної навчально-пізнавальної діяльності сприяє розвитку творчості та ініціативності, використанню креативних підходів та прийняттю нестандартних рішень, пошуку нових способів вирішення завдань та прагненню до досягнення інноваційних результатів [5; 8].

Загалом стимулювання відіграє вирішальну роль у формуванні професійних навичок та вмінь майбутніх розвідників, сприяючи їхньому постійному розвитку, підвищенню ефективності роботи та досягненню високих результатів у сфері розвідувальної діяльності.

Науково-педагогічний пошук дозволив визначити основні форми стимулювання здобувачів освіти до навчання та підвищення результативності їхньої діяльності, а саме:

- похвала за високі результати і визнання можуть бути потужним фактором підвищення стимулювання для здобувачів освіти, зокрема це може виявлятися через вручення сертифікатів, грамот або нагород;
- заохочення до здорової конкуренції через організацію конкурсів, змагань або групових проектів може стимулювати майбутніх розвідників до активної участі в освітньому процесі;
- постановка чітких і досяжних цілей навчання перед здобувачами освіти, що сприяє усвідомленню ними кінцевої мети і може бути стимулюючим фактором для їхнього професійного зростання;
- використання інтерактивних методів, практичних завдань та цікавих проєктів може збуджувати інтерес здобувачів освіти і стимулювати їхню навчально-пізнавальну активність;
- підтримка та підбадьорення здобувачів освіти з боку викладачів, що може надихати їх на досягнення успіхів та допомагати подолати труднощі [6; 7].

Установлено, що є кілька факторів, що впливають на стимулювання здобувачів вищої військової освіти, зокрема майбутніх розвідників. Основними з них є: визначення цінностей, окреслення шляхів до особистісного і професійного розвитку, урахування індивідуальних особливостей і потреб здобувачів освіти, комфортні умови навчання, а також доступ до необхідних ресурсів. Урахування цих факторів та створення освітнього середовища для розвитку стимулювання може допомогти підвищити ефективність процесу навчання та професійного зростання майбутніх розвідників.

Таким чином, проведене дослідження проливає світло на сутність та значення стимулювання інтересу здобувачів освіти до навчально-пізнавальної діяльності в контексті навчання майбутніх розвідників. Виходячи з визначеного, стимулювання виявляється ключовим елементом, що впливає на мотивацію та готовність здобувачів освіти до активної участі в освітньому процесі. Результати

аналізу показують, що використання різноманітних стратегій та методів, таких як похвала досягнень, організація конкурсів та проєктів, постановка конкретних цілей та створення сприятливого навчального середовища, може стимулювати здобувачів освіти до активного навчання та досягнення успіху у своїй професійній діяльності.

Дослідження також виявило, що успішне стимулювання залежить від ряду факторів, таких як визначення цінностей, урахування індивідуальних потреб та особливостей здобувачів освіти, а також надання комфортних умов для навчання та доступу до необхідних ресурсів. Застосування відповідних стратегій та методів може сприяти підвищенню мотивації, зацікавленості та ефективності навчання майбутніх розвідників, що відображається на їхньому професійному зростанні та досягненні високих результатів у своїй сфері діяльності.

Отже, стимулювання інтересу здобувачів освіти до навчально-пізнавальної діяльності виявляється невід'ємною складовою успішного освітнього процесу, що вимагає уважного вивчення та впровадження відповідних стратегій та методів для досягнення оптимальних результатів.

Список використаних джерел

1. Бондаренко А. П., Пікус Д. Л. Інтенсивна перепідготовка офіцерів запасу, що призвані за мобілізацією: досвід, виклики, перспективи. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023. № 55. С. 7-17. DOI: 10.34142/23128046.2023.55.01
2. Гунько К. Мотивація навчально-пізнавальної діяльності як педагогічна проблема. *Початкова освіта. Шкільний світ*. 2009. № 43. С. 6-8.
3. Зелений І. І. Ключові компоненти неперервного професійного зростання офіцерів. *Теорія та методика навчання та виховання*. 2023. № 55. С. 52-62. DOI: 10.34142/23128046.2023.55.05
4. Клочко В. І., Коломієць А. А. Формування мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів технічних спеціальностей. Вінниця : ВНТУ, 2012. 188 с.

5. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності. URL : http://osvita-mvk.if.ua/content&content_id=1616

6. Нечипорук Н. Л., Супрунчук, Ю. О. Мотивація як основа формування професійної мовної компетенції майбутніх розвідників ЗСУ. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*, 2017. № 3. С. 116-120.

7. Чепурняк Н. В., Охота І. В., Хвостач А. М. Формування мотивації навчальної діяльності здобувачів освіти. URL : <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/58833/1/INNOVATIVE-DEVELOPMENT-OF-SCIENCE-TECHNOLOGY-AND-EDUCATION-15-17.02.24.pdf#page=379>

8. Щербініна Т. О. Мотивація набуття професійної іншомовної комунікації майбутніх фахівців розвідувального органу Міністерства оборони України. *Вісник Національного університету оборони України*, 2011. № 3. С. 88-91.

**ГРАВІЙНІ КАР'ЄРИ ЯК НОВІ ВОДНО-БОЛОТНІ ОСЕЛИЩА
ПТАХІВ (НА ПРИКЛАДІ ШТУЧНОГО ОЗЕРА МАКС-АЙТ-ЗЕ В
М. ШТУТГАРТ, НІМЕЧЧИНА)**

Крістіна ПОХИЛЬЧЕНКО

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Олена ЯРИС

доктор філософії (PhD), доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Природні водно-болотні угіддя в останні роки зазнають деградації по всьому світу. Припускаємо, що нові водойми з гравійних кар'єрів є важливими для майбутнього збереження водоплавних та навколоводних птахів, а також